Latweeschu Awises.

Iznahk 7 reises nedeklâ. ○ 92. gada gahjums.

Maksa:
Ekspedizijâ sanemot
par 1 gadu . . 2 rub. 20 kap.
par 1/2 gadu . . 1 „ 20 „
par 1/4 gadu . . — „ 60 „
par mehn. — „ 25 „

Maksâ pa pastu peesûtot:
par 1 gadu . . 3 rub. — kap.
par 1/2 gadu . . 1 „ 60 „
par 1 mehnesi . . — „ 35 „
par 1/4 gadu . . — „ 90 „

Maksâ uz ahrzemem:
par 1 gadu . . 10 rub. — kap.
par 1/2 gadu . . 5 „ 80 „
par 1/4 gadu . . 3 „ 50 „
par 1 mehnesi . — „ 80 „

Sludinajumi maksâ: par rhtu rakstu rind. 10 k., 1. puse un tekstâ 30 k.

Adreses maiņas maksâ 10 kap.

Numurs maksâ 1 kap.

Redakzija, Jelgawâ, Katoku eelâ Nr. 42. Ekspedizija, Katoku eelâ Nr. 40. Tel. 981.
Kanceleja: Rigâ, Walmu eelâ 30. Tel. 8260. Pasta kastite 286.

Nr. 305. **Peektdeen, 15. nowembrî.** **1913.**

Leel-Sesawas Krahschanas un Aisdoschanas Kase.

Sihska kredita eestahde ar beedru neaprobeschotu galwoschanu, Jelgawas Laukſ. Beedr. namâ Jelgawâ, Katoku eelâ Nr. 44.

Bilanze

31. oktobrî 1913. gadâ.

Aktiwâ.	Rub.	K.
Kasê un tekoschs rehkins zitâs bankâs	18,865	05
Aisdewumi pret galweneekeem	362,627	06
„ „ nekustamu ihpaschumu	296,742	05
„ „ wehrtspapireem	325,630	—
Noguldijumu rentes	13,200	20
Kantora konts	3,578	88
Inwentars	1,090	41
Wehrtspapiri	45,029	05
	1,066,762	70

Pasiwâ.	Rub.	K.
Beedru dalas	6,328	34
Noguldijumi	997,602	44
Dividende	212	14
Noguldijumu rentes	—	—
Aisdewumu rentes	50,820	83
Reserwes kapitals	3,884	80
Konto dubio	2,790	91
Daschadi	5,123	24
	1,066,762	70

Kase maksâ par **noguldijumeem** par gadu **6½%** **skaitot no noguldischanas deenas un bez kahdu uzdokłu atwilkschanas.** Noguldijumi atswabinati no wiseem krona nodokleem. Par **aisdewumeem** nem **7—8½%**. Ratstu naudas nekahdas netop nemtas.

Kases darischanas noteek katru darbdeenu no pulkst. 10—2 deenâ.

Walde.

Swarigakais no fatura:

Jelgawas Palihdsibas Beedriba sawâ 25. gadu pastahweschanas laikâ.
Kreewijas—Kinas lihgums.
Krihse Bulgarijâ.
Schihdu ritualslepkawibas.

Jelgawas Palihdsibas Beedriba sawâ 25-gadu pastahweschanas laikâ.

I.

Jelgawas Palihdsibas Beedriba, kâ jau ihsumâ sinots, swehtdeen, 10. nowembrî, jo jauki zeenigâ kahrtâ noswineja sawus 25-gadu pastahweschanas swehtkus. — Schajâ gadijumâ gawilneeze-beedriba ari bij islaidusi glihti isrotatu drukatu dorbibas pahrskatu jeb atskotu, kurâ bes atteezigâ teksta eeweetotas gihmetnes no lihdsschinejeem beedribas preekschneekeem un dibinatajeem, kâ ari grupu bildes no tagadejâs preekschneezibas un komitejas lozekleem un goda beedreem. — Paschâ faraksta, kas sastahdits, kâ redsams, wisai ruhpigi un interesanti losams, atsihmeta jo pahrskatigi wisa beedribas darbiba notezejuschos 25-gados.

No scha pahrskata redsams, ka latweeschu sabeedriskâs dsihwes sahkums Jelgawâ skaitams no ta laika, kad sahka nodibinatees Jelgawas Latw. Beedriba. Ap scho laiku eesahk pulzetees wisi weetejee apsinigakee latweeschi, te mostas pirmâ latweeschu paschapsina. Wisi tee ideali, kas jau agraki bija pamoduschees kaiminu pilsehtâ Rigâ un kur tos iskopa Rigas Latweeschu Beedriba, atrada augligu semi ori Jelgawas jaundibinatâ Jelgawas Latweeschu Beedribâ, kora teem pakal trauzotees, nodibinaja latweeschu dseedataju kori, lika pirmos pamatus weetejai latweeschu skatuwei, radija ar laiku daschadas nodalas. Bet wisâm schîm nosarem bija wairak ideals raksturs, kâ tas konstatejams wispohri latweeschu paschapsinas pamoschanâs laikmetâ. Idealâ sajuhsminaschanâs pateescham bija wajadsiga, eekams wareja sahkt domat par realeem jautajumeem. Un schi idealâ sajuhsminaschanâs bija tik leela, ka Jelgawas Latweeschu Beedriba tikai zaur to war sawâ pastahweschanas wehsturê runat ari par sawu seedu laiku: tahds winai atsihmejams tanî laikmetâ, kad zaur winas gohdibu wairak gadus sarihkoja daschus Kursemes brihwlaischanas jeb

Gruhti pahrbandijumi.

Romans no pehdejo gadu dsihwes.

(Turpinajums.)

— Atwainojat, par to es tikai ar Ridâra kungu waru runat.

Meitene wehl wairak peetwihka un tad ahtri isgahja, luhgdama Uschê sekot winai.

Isgahjuschi trim istabam zauri, wini apstahjâs pee pusatwehrtâm durwim.

— Luhdsu! — Linete teiza, norahdidama, lai eet eekschâ.

Uschê eegahja Ridâra kabinetâ.

Wina preekschâ stahweja mass, gluschi salihzis wezitis, grumbotu seju, nedsihwu skatu.

— Uschê kungs?

— Ja.

— Luhdsu...

Un winsch norahdija weesam uz krehslu, bet pats apsehdâs, sagatawodamees uzklausitees.

— Man ir mass preekschlikums, — Uschê eesahka: — Bet lai tas jums neisliktos ehrmots, tad man japaskaidro, ka ahrsti man eeteiza apmestees schejeenes apwidû.

— Jums?...

Un Ridârs isbrihnejees winu usluhkoja.

— Ja man, jo mana seewa un behrns naw ihsti weseli.

— Ak tâ!

— Waj juhs domajat, ka es buhtu slims?... Paldees Deewam, esmu wesels.

Un Uschê pasmaidija. Pasmaidija ari Ridârs.

— Ja, un tad? — pehdejais jautaja.

— Es gribu sche nopirkt kahdu gabalinu semes.

— Labi.

— Un uz ilgaku laiku sche apmestees.

— Jums wajadsetu mana padoma schaî leetâ?

— Pa dakai. Bet galwenais ir, lai buhtu droschiba, ka mani neaplaupa.

— Neaplaupa?!...

— Ja. Wakar wakarâ jau pirmo reisi sche biju tahdâ kibelê.

— Jums usbruka?...

— Ja, un prasija naudu.

Ridârs bij pahrsteigts un ustraukts.

— Teescham! Kas gan to ir usdrihkstejees! Un waj daudz jums nolaupija?

— Schoreis ar neeku tiku zauri. Bet es newehletos, ka tahdas leetas atkahrtotos. Sewischki baidos seewas un behrna dehl.

— Es saprotu, — Ridârs teiza: — Senak jau ari sche tahdas leetas nenotika. Tikai pehz ugunsgrehka.

— Sinu...

— Pehz ugunsgrehka saraduschees klaidoni... Bads speesch kertees pee aisleegteem lihdsekleem. Bet mehs jau gahdosim par droschibu...

— Labi. Bet kâ juhs to isdarisat? Kâ juhs gribat ispalihdset zeetuscheem?

— Ispalihdset, — Ridârs domigi nowilka: — Ja, kâ lai to isdara? Lihdsekliu pilsehtai koti mas. Un zaur seedojumeem ari mas ko sadabusim.

— Pilnigi pareisi.

— Ja...

— Un par to es gribeju ar jums runat.

— Kahdâ sinâ?

— Es waru dot lihdseklus nodegušchâs ehkas par jaunu uszelt, — Uschê meerigi teiza: — Ja tuhlin ussahk plaschus buhwes darbus, tad laudim buhs darbs un teem nebuhs jaeet aiz bada laupit.

— Tas jau buhtu gan labi, — Ridârs peekrita: — Bet kur lai nem wajadsigo naudu?

— Es doschu.

— Juhs?...

Un Ridârs aiz pahrsteiguma uzlehza kahjâs.

— Ja.

— Weens pats?

— Ja, ja negadisees ziti, kas ari wehlesees to seedot preeksch schi teizamâ mehrka.

Ridârs ilgi newareja isprast, waj sweschais joko, waj runâ nopeetni. Preeksch tam jau wajadseja tatschu milsu sumas!

Bet Uschê bij tik nopeetns un meerigs, ka nebij ne masako schaubu par wina nopeetno nodomu.

— Tas jau daudz maksâs! — Ridârs beidsot eesahka.

— Sinu. Bet schî klusâ apkahrtne man patihk un tapehz es to gribu nodroschinat.

— Juhs esat sawadneeks, kahdi starp miljonareem beeschi ween gadas!

— Ne mas ne. Es tikai sinu, ko nosihmê, zilwekam ar gimeni palikt uz klaja lauka.

— Juhs to ari laikam esat peedsihwojuschi?

— Wisu ko. Bet lai tas paleek. Kersimees pee leetas, lai isstrahdatu rihzibas plahnu. Un sche nu man wajag juhsu palihdsibas.

— Saprotams...

— Sewischki wehl tapehz, ka pilsehta man pilnigi swescha.

— Man buhs preeks jums schaî teizamâ leetâ ispalihdset.

— Un kersimees drihz pee leetas. Wina prasa, lai to newilzinatu.

— Labraht, labpraht, sehschatees tikai tuwak pee galda un kersimees tuhlin pee leetas.

Winu saruna bij nopeetna un ilga wairak stundas no weetas. Pa scho laiku neweens apmelletajs netapa peenemts.

Kad Uschê beidsot atwadijâs un gahja projam, Ridârs winu pawadija un ilgi noskatijâs pakal.

„tautas swehtkus", kà tos tolaik mehdsa weenkahrschi saukt. Wiss, kas ween bailsch, zehs un dischens, sastopams schinî laikmetâ sem Jelgawas Latweeschu Beedribas karoga — ap kuru pulzejàs netik ween weetejee latweeschi, bet ari tuhkstoscheem ahreneeki, tiklihdſ karogs pazelas swehtku brihdî, wisus aizinadams uſ kopigeem preekeem un kopigu darbu. „Tautas swehtkus" swin leeliski: masajâ Jelgawâ pulzejas tuhkstoscheem swehtku weesu, uſ tribines dſeed wairak nekà tuhkstosch dſeedataju leels masu koris. Kas atzeras dischs swehtku ehku Jelgawas Latweeschu Beedribas dahrſâ (kura wehlak nodego), tam ari buhs labi finams, kahdi zehli, daili un grandiosi sarihkojumi tanî peedsihwoti. Wiss tas wareja notikt tikai aiſ idealas sajuhſminaschanàs ...

Bet blakus schim pirmajam idealajam entusiasmam pamasam sahka rastees ari jauns wirseens — zenschanàs pehz ka reala. Scha wirseena pirmee kustinataji warbuht wareja atstaht tahdu eespaidu, it kà wini stahtos pret pastahwoscho weetejo Latweeschu Beedribu oposizijâ. Bet kad leetu apluhko no dabiskàs ewoluzijas stahwokla, tad janahk pee pahrleezibas, ka laika wajadsiba bija tas ihstais zehlons, kapehz wajadseja nodibinatees beedribai, kurai zitadi mehrki, kura dibinajàs uſ realà pamata. Ja ari pateescham kahdreiſ bijuſi oposizionela nokrahsa, tad ta wareja rastees tikai aiſ daschàm personiskàm kaislibam, bet ne zitadi. Pee tahdàm kaislibam warbuht wareja peeskaitit daschus neisdewuschos mehginajumus, darit scho to pakal Latweeschu Beedribai, weenâ otrâ weetâ warbuht ussstahtees tai par konkurentu. Bet galu galâ tomehr laiks rahdija, ka weenâ sinâ jaunâ wirseena peekriteji eet droschu zeku: uſ realà pamata nodibinatà jaunà beedriba netik ween ustureja dſihwibu, bet ar laiku peeauga un jo kupli ussehla.

Schi jaunà beedriba, blakus Jelgawas Latweeschu Beedribai, bija Jelgawas Palihdſibas Beedriba, kura gan (tas jau tuhlin eesahkot japresihmê) peedsimstot pateesibâ nenesa scho wahrdu, bet tika apstiprinata sem nosaukuma „Jelgawas Paglabaschanas un behru lahde". Tatschu ar laiku „Palihdſibas Beedribas" wahrds kluwa tik wispahri pasihstams un peenemts, ka publika beedribu tà ween sauza, kaut ari ofizieli beedriba to dabuja tikai 1908. gadâ, jaunos statutus registrejot.

Kreewijas — Kinas lihgums par Ahrejo Mongoliju.

Starp Kreewiju un Kinu noslehgts 23. oktobrî Pekingâ par Ahrejo Mongoliju schahds lihgums:

1. Kreewija atsihst Kinas wirskundſibu pahr Ahrejo Mongoliju.

2. Kina atsihst Ahrejàs Mongolijas paschwaldibu jeb autonomiju.

3. Kina apsolas neeejauktees paschwaldibâ. Kreewija sawukahrt apsolas neturet Ahrejâ Mongolijâ kara spehka, isnemot konsulu apsardſibas nodalas, neeejauktees semes pahrwaldischanâ un atturetees no koloniseschanas.

4. Kina issaka gatawibu, peenemt Kreewijas labos pakalpojumus pee sawu atteezibu atjaunoschanas ar Ahrejo Mongoliju.

5. Jautajumi, kas aisskahrtu Kreewijas un Kinas intereses Ahrejâ Mongolijâ un iszeltos zaur tagadeto jauno stahwokli, tiks nokahrtoti tahlakos lihgumos.

Bes schi lihguma starp Kreewijas suhtni Pekingâ un Kinas ahrleetu ministri panahkta 23. oktobrî Pekingâ schahda weenoschanàs:

1. Kreewija atsihst, ka Ahrejà Mongolija peeder pee Kinas republikas teritorijas.

2. Wisus politiskas un teritorialas dabas jautajumus par Ahrejo Mongoliju Kinas waldiba nokahrtos ar Kreewiju ar sarunam, pee kuràm peedalisees ari Ahrejàs Mongolijas waldiba.

3. Lihguma 5. pantâ paredsetàs sarunas tiks westas no wiseem trim dalibneekeem (t. i Kreewijas, Kinas un Ahrejàs Mongolijas), kuri noteiks weetu, kur sanahkt winu delegateem.

4. Paschwaldigà Ahrejà Mongolija sastahwes no apgabaleem, kuri stahweja sem Urgâ mitoschà Kinas ambana (pahrwaldneeko), sem tatoru generala Uljasutajâ un sem Kinas ambana Kobdâ.

Sekstschseme.

Seemas sehjas stahwoklis Kreewijâ pehz statistiskàm zentralkomitejas sinam no 15. oktobra 73 gubernâs un apgabalos bijis pilnigi labs. Nepreteeloschâ stahwokli seemas sehja atradusees tikai Kasanas un Pensas gubernâs, un peeteekoschâ Samaras gubernâ. Wairak kà peeteekoschâ stahwokli ta bijusi 70 gubernâs, bet sewischki laba Kijewas un Poltawas gubernâs.

Peterburga. Peterburgas kreewu ahrejàs tirdsneezibas bankâ isschkehrdeti 100,000 r. Wainigais, bankas kredita nodalas pahrsinis Wolsteins, arestets.

Minska. Basnizkungs Milaschtschewskis, kuru apzeetinaja pareistizigo krusta apgahnischanas leetâ, pret 10,000 rbl. leelu sologu atswabinats no zeetuma.

Batuma. Dsansulas raktuwês notika nelaime. Pa darba laiku no kalna paugura nokrita klints un uswehlàs wirsû strahdneeku pulzinam. **8 zilweki nogalinati un 12 nahwigi eewainoti.** 12 eewainoti weeglaki, bet paliks kropli. Daschas deenas agrak kalna sagruhschana ispostija fabrikas ehkas. Administrazija uſ to negreesa nekahdu wehribu, turpinaja darbus, zaur ko parupureem krita 32 zilweki.

Samara. Nikolskas sahdschâ, Stauropoles aprinkî, Markowa weikala kantorî sargu atrada nogalinatu, pee kam bija nolaupiti 15,000 r. Tà ka sargs kantorî pa nakti eeslehdsàs, bet logi bija weseli, tad zehlàs domas, ka sargs durwis pats atslehdsis. Bet to winsch, pehz noteikumu, wareja darit tikai uſ wezako weikala kalpotaju prasibu. Tatschu aisdomu ne uſ weenu no weikala personala nebij. Beidsot aisdomas krita uſ kahda turiga semneeka dehlu, kursch, kà saka, bahrstijàs ar naudu. Apzeetinats tas atsinàs, ka nogalinajis sargu kopâ ar pascha kantora grahmatwedi Kalmikowu. Pa tam pehdejais, neskatotees uſ sawu noseegumu, bija peedalijees nogalinatâ sarga behrês, pats lihdsejis nest sahrku un pee kapa wehl turejis runu, aisrahdidams, ka nelaikis gahjis bojâ pee sawa beenasta peenahkumu ispildischanas.

Baltija.

Pret tehwu walodu.

Igaunijas tautas isglihtibas beedriba eesneegusi luhgumu behk atlaujas, dibinat 7-klasigu meitu skolu ar mahzibu pasneegschanu tehwu (igauru) walodâ. Togad „Paewalehts" sino, ka Rigas mahzibas apgabala pahrwalde 8. oktobra sehdê luhgumu atraidijusi.

No Wez-Peebalgas „L." sino: 9. nowembrî Wez-Peebalgas wezâ kapsehtâ pulzejàs daudſ lauschu. Paglabaja miruscho Karolinu Kronwald. Nelaikê bija muhsu tautas darbineeka Kronwaldu Atta dſihwes beedrene, sasneegusi wairak nekà 80 gadu leelu wezumu. Weetejâ dſihwê winas nopelni deesgan leeli. Ari plaschakai sabeedribai Kr. agrakos laikos bija pasihstama. Wina ir pirmà seeweete, kas latweeschu laikrakstos sahka aisstahwet seeweeschu tesibas. Lihdſ pat muhsche pehdejàm deenam wina darbojàs Labdaribas Beedribâ, sewischki damu komitejâ.

Kuldiga. Kuldigas schihdiskâ nedelas awise „Kursemneeks", kà tàs draudsenei „Dſihwei" sino, ar 1914. gadu mitesees isnahkt. Redsams, ta „preze" neeet. Par to waram tikai preezatees.

Lihwani (Latgalê). Latweeschu waloda skolâs. Lihdſ schim trijâs Lihwanu pagasta semstes skolâs tika pasneegta latweeschu waloda. Schogad, kà „L." raksta, turpretim weenâ schinî skolâ bijuscham skolotajam aisejot, eelikta par skolotaju kreeweete, kura neprot latwiski neweena wahrda. Tà ka latweeschu walodas pasneegschana schinî skolâ no kuratora ir atlauta, tad eedsihwotajeem wajadsetu greestees ar suhdsiba atteezigâ weetâ.

Durbe. Durbes pagasta weetneeku pulks ahrkahrtejâ sehdê nolehmis: luhgt skolas waldi, atstaht pag. skolâs mahzibas kahrtibu, kahda ta bija lihdſ Rigas mahzibas apgabala kuratora jaunakà zirkulara isdoschanai, tas ir — lai uſ preekschu attauj pag. skolas pirmâs diwâs seemâs wisus preekschmetus, isnemot walsts walodu, pasneegt behrnu tehwu walodâ. Weetneeku pulks, atsihstot tehwu walodas nepeezeeschamibu pee mahzibu pasneegschanas kà ari to, ka sekmes lihdſ schim bijuschas wisai labas, nolemj: greestees pee skolu waldes ar luhgumu, lai pag. skolâs tiktu atstahta lihdſschinejâ kahrtiba mahzibu pasneegschanâ, kahda ta bija pehz bijuschâ Rigas mahzibas apgabala kuratora Lewschina zirkulara.

Plawinas. Sirgu pasts. Gadus 3 atpakal ustaisija no Plawinu stazijas uſ Weetalwas-Odseenu gabalu jauna, taisna leelzeła, tà ka starp staziju un mineto muischu zeltch ir par werstem 8 ihsaks; jo agrak apkahrt gar Plawinu muischu zeła garums bija ap 19 werstes, bet tagad tas ir tikai werstes 11. Pirmâ laikâ pa jauno taisno zeku pasts brauza lihdſ Odseenai par 1 rbl. 10 kop., bet wehlak pasneeks paaugstinaja maksu uſ 1 rbl. 50 kap. un tagad jau ilgaku laiku ir jamaksà 1 rbl. 90 kap., t. i. tikpat dahrgi, kà senak, brauzot pa wezo leelzeku apkahrt. Schahda braukschanas maksas paaugstinaschana ir pretlikumiga, tahda wina naw noteikta, nedſ apsti-

---

— Linete! — winsch sauza tad meitu: — Schis swescheineeks ir waj nu Kreſs, waj ahrprahtigs. Pateesi!...

3. Rezereta sastapschanàs.

Pehz tam Uschè katru deenu apmekleja Ribàru, lai kopeji isstrahdatu wisa darba plahnu.

Masàs pilsehtinas eemihtneeki drihſ ween nowehroja schos apzeemojumus un sahka speest, ka swescheis katrâ sinâ ir waldibas eerehdnis, kursch eeradees ismeklet ugunsgrehka zehlonus un nodarito saudejumu, lai tad issneegtu zeetuscheem pabalstu.

Bet kad pagahja deena pehz deenas un swescheis nemaſ nepuhlejàs eewahkt no pascheem zeetuscheem sinas par notikumu un saudejumeem, tad sahka sust zeriba uſ pabalstu.

— Neeki ween buhs! — saudis netizigi teiza.

Tad kahdu deenu nahja preeksch wineem pahrsteigums: issinojums, ka noteiktâ deenâ wisi zeetuschee dabus pabalstu preeksch jaunu namu uszelschanas.

Daudſ wehl negribeja tizet. Bet kad peenahza noteiktâ deena un wisi eeradàs pee pilsehtas preekschneeka, tur wineem issneedsa kwihtes, pret kuràm wareja dabuht majadsigo buhwmaterialu. Preeksch strahdneeku algu ismaksam tapa eerihkots ihpaschs kantoris.

Wisi tuhlin stahjàs pee darba. Wehl neseno apdegusscho drupu weetâ radàs jauna, rosiga kustiba. Darba trokſnis skaneja malu malâs.

Sahkumâ wisi domoja, ka pabalsts nahk no waldibas, bet kad redseja, ka Uschè palek pilsehtinâ, noraugas darbu gaitâ, tad sahka tam tizet un — winu deewinaja wehl jo wairak.

Tuwakos sakaros ne ar weenu schis noslehpumainais sawadneeks neeelaidàs. Winsch tikai apstaigaja buhwes un tad atkal dewàs uſ weesnizu, kur dſihwoja kluſi un koti weenkahrschi. Kas winsch bij un no kureenes, tas preeksch wiseem palika neusminama mihkla. Un neweens ari nemaſ nepuhlejàs to usminet — peetika ar to, ko schis noslehpumainais swescheineeks bij darijis pilsehtinas labâ.

Tad wehl bij weena leeta, kuru pilsehtinas eemihtneeki nespehja isprast. Weesnizas apkalpotaji bij nowehrojuschi, ka sawadais swescheineeks beeschi ween pa naktim iskahpj pa logu un aiseet klejot pa pilsehtas apkahrtni, pehz kam pa to paschu zeku atkal atgreeschàs atpakal istabâ.

Weens, otrs par to nobrihnejàs, bet tad ari daudſ neewehroja. Swescheis bij wineem tik daudſ laba darijis. Kas gan ziteem dalas gar wina personigo dſihwi!

Beidsot Uschè ismeklejàs sew semes gabalu pee upes, kura tezeja gar paschu pilsehtinu, lika arch tektam isstrahdat nama plahnu tà, ka weena ta seena pazeltos teeschi no uhdens un no tàs puses nams nemaſ nebuhtu peeeetams. Apkahrt namam majadseja buht werandai.

Tas atkal bij kas neparasts. Bet pee scha zilweka jau wiss kas bij neparasts. Un ilgi nedomadami kehràs pee wina nama buhwes.

* * *

Reiſ, — tas bij julija wakarâ, Uschè atkal nakti bij isgahjis paklejot pa pilsehtinas aptaimi.

Nakts bij reti skaista un weentulais staigatajs, preezadamees par tàs skaistumu, nemanot aisgahja aiswem tahlak no pilsehtinas.

Beidsot winsch nonahza pee wezas, labi sen jau pamestas akmeņu lauztuwes. Salaustitàs klintis un grawa isskatijàs fantastiska nakts krehslâ.

Jusdamees drusziņ noguris, Uschè apsehdàs un pats nemaſ nemanija, ka jau bij eesnaudees.

Peepeschi winsch pamodàs: gaisma spihdeja winam teeschi sejâ.

Uschè pazehla galwu. Winam preekschâ stahweja tumschs, strandàs tehrpees stahws ar masu laterniti rokâ.

— Ko juhs wehlatees? — Usche meerigi jautaja.

— Man tas tew jajautà! — nepasihstamais atbildeja rupjâ balsî: — Waj tu preesteris esi, ka gribi prasit, lai tew wisu ko isstahstu?

— Bet juhs jau bijat pirmais pee manim peenahkuschi?

— Ja... Un kas tu tahds esi?

— Moni sauz Uschè.

— Uschè?...

Klaidonis peepeschi apklusa un tad ar neslehptu sinkahribu apluhkoja sehdetaju.

— Tà?... Tad tu esi tas sehns! — winsch gari nosteepa: — Es to nesinaju...

Un tad wehl azumirkli klusejis winsch teiza:

— Es par tewi esmu daudſ ko dsirdejis!... Pag'... Paleez uſ weetas!... winsch peepeschi eekleedsàs, kad manija, ka Uschè grib peezeltees: — Wehl solis un — dabusi sawâ paurê seschas lodes!..

Un klaidonis pateescham pazehla roku ar rewolweri.

— Es jokus neprotu! — winsch sauza.

— Bet es jau nemaſ nedomaju juhs aisskahrt...

— Tas labi... Bet paleez meerâ, lihdſ es aiseju... Pat nepaskatees uſ to pusi...

Un maſ azumirkłos klaidonis nosuda starp klinschu blukeem nakts tumsâ.

(Turpmak wehl).

Grahmatu plaukts.

Ar smalkeem behrsa schagareem. Humors un satira. Pirmais zirteens par 5 kapeikam. Jidewejs Jahnis Kowisors, Rigâ. Wezâ Rumpmuischas eelâ Nr. 25a. — Dabujama pee grahmatu tirgotajeem un kolporteereem. No originalsihmejumeem minami Strunka: „Nahkoschee Latwijas saimneeki" un R. Blaumana gimetne. Pirmâ rahda karikaturâ kahdi buhs „nahkamee" Latwijas saimneeki, kurus no diwam pusem ar wiseem spehkeem zenschas eewest Baltijâ, bet kureem ne kahdi neweizas un tee beeschi ween laischas lapâs. Tekstâ graisitas daschas nebuhschanas muhsu dſihwê. Gabalinâ „Krischus keſâ" usdots ir Asaram, ir „Zentralei" par tàs eeslawetàm angelneeteem. „Rudens beenas Jelgawâ" rahda ainiņu no Jelgawas dſihwes rudenî, — karikatu, protams.

—z—

prinata no Widsemes landrahtu kolegijas. Tapehz jagreesch uf scho pretlikumibu landrahta kanzelejas wehriba. —nis.

Ahrlemes

Krihse Bulgarijâ.

Bulgari mekê togad pehz wainigâ pee winu leelâs nelaimes un zik pehz pehdejâm sinam streeschoms, tad par nelaimes zehloni wini wispahr sahkot usskatit zaru Ferdinandu, kursch tagad u turas Wihnê, lai nosl hgtu sabeedribu ar Austro Ungariju.

Wispirms jau agrakâ ministru preekschneeka Donewa partija wisu wainu ustraujot zaram Ferdinandam, ka uf zara teeschu pawehli ussahkts otrais Balkanu karsch, kursch preekich Bulgarijas tik netaimigi beidsâs. Tad ari generals Sawows, kâ Peterburgâ sanemta sina, laidis klajâ aw sê „Mir" paskaidrojumu pret zaru Ferdinandu. Sawows schaî paskaidrojumâ atklahjot, ka zars dewis winam rakstisku pawehli par to, lai ussahk usbrukumu serbeem un greekeem, ko tad Sawows ari ispildijis. Schi pawehle wehl esot Sawowa rokâs. Tahds generala Sawowa paskaidrojums sazehlis Bulgarijâ leelu ustraukumu un ahrleetu ministrs Genadijews tuhlit dewees uf Wihni pee zara Ferdinanda, lai apspreestos par dinastijas krihsi. Ari pats zars Ferdinands sanemot Wihnê daudz draudu wehstules, kurâs winam peedraudets neatgreestees wairs uf Bulgariju. Dehl tam ari daudz diplomati, kas labi pasihstot Bulgariju, par weenigo iseju no krihses usskatot zara Ferdinanda atteikschanos no trona par labu tronamantineekam Borisam. Bet esot jaschaubas, waj dinastijas krihse ari zaur to buhschot nowehrsta, jo Sofijâ isplatijuschâs walodas, ka ari tronamantineeks Borifs wisâ klusibâ no Sofijas jau aiszekojis, jo ari winsch pastahwigi sanehmis draudu wehstules.

Pehdigi Londonê sanemta no Sofijas sina, ka galma aprindas un ministrija usskatot zara Ferdinanda stahwokli par galigi nedroschu un ka wina atteikschanâs no trona sagaidama jau schonedeł.

Rumani pret schihdeem.

Jasos noturetâ rumanu politisko partiju sapulze isteizâs pret politisko teesibu pee schkirschanu schihdeem.

Greekijas flotes paleelinaschana.

No Atenam sino, ka marines ministrija isstrahdajusi jaunu flotes programu, pehz kuras greeku flote wisdrihsakâ laikâ eewehrojami paleelinama. Nolemts buhwet dîwus jaunus dreknotus, dîwus masakus „Awerowa" tipa brunu kugus, kursch pehdejs kugis karâ pret Turziju israhdijâs par loti noderigu, 25 torpedu laiwu postitajus, 6 semuhdens laiwas un 20 uhdens lidmaschinas. Isdewumi preeksch flotes paleelinaschanas aprehkinati uf 300 miljoneem. Kad jaunee kara kugi buhs gatawi, tad greeku flote buhs daudz pahraka par turku floti. — Marines ministrs Stratoss dehl nesaderibas ar ministru preekschneeku Weniselosu nupat atkahpees no amata un par wina pehznahzeju tikschot eezelts deputats Demerzis.

Wilzeena aplaupischana.

Schlesijâ, kâ no Brigas sino, aplaupits pasascheeru wilzeena bagaschas wagons, apstahdinot wilzeenu nakti ar bremses palihdsibu. Nolaupiti 5 pasta aissaini. Laupitaji atsbehga.

Leela dselszeła nelaime,

kâ no Pragas sino, notikusi tur nepareisas sleeschu pahrbihdischanas dehł. Tâs sekas bij pasascheeru wilzeena sadursme ar pretschu wilzeenu. Eewainoti wairâk nekâ 50 zilweki.

Wahzija. Kokowzews par sawu ahrsemju zekojumu Berlinê kreewu preses preekschstahwjeem paskaidrojis, ka wina zekojumam bijuschi weenigi tikai finansieli noluhki, bet pee tam neesot runa par kahdu walsts aisnehmumu, kahda neesot wajadsigs; wajadsejis tikai nodroschinat lihdsekłus privatu dselszelu buhwes programas isweschanai Kreewijâ, kas esot nepeezeeschama semes ekonomiskai attihstibai. Parisê winsch satneedsis prinzipielâ sinâ pilnigu weenoschanos ar Franziju.

Belgrade. Karalis parakstija pawehli, atlaist mahjâs preeksch albanu eebrukuma aisisschanas eesauktos kara pulkus.

Riga.

„Deews swehti Latwiju" atkauts dseedat daschados isrihkojumos un swehtkos weenigi sehdot, par ko isrihkotajeem jausnemâs atbildiba. Tâ ka schahda atbildiba par isrihkojumu un swehtku apmeklejeem naw neweenam eespehjama, tad schî dseesma tikpat kâ aisleegta. p.

Pilsehtas domes lehmumu lombarda briljantu leetâ K. Munters, kura suhdsiba un luhgumi atraiditi, pahrsuhdz. p.

Pee atbildibas teesas zelâ sauz dîwus polizijas eezirkņu usraugus. Kahds Jwans Goldizkis apsuhdz preekschpilsehtas eezirkņa usraugu Potaschinku par wina sadausischanu un kahds Peters Rosenblats — Eekschrigas I. eezirkņa usraugu Isajewu par nolamaschanu un nepateesa protokola sastahdischanu. Kad Rosenblats luhdsis Isajewu sastahdit protokolu par wina apsagschanu Daugawas tirgû, Isajews nolamajis winu un atraidijis wina luhgumu, bet sastahdijis pret winu protokolu, itin kâ winsch buhtu apwainojis Isajewu. Uf schi protokola pamata Rosenblats nodots teesai, bet tur winsch peerahdijis protokolu par nepateesu un kâ Isajews nolamajis winu. p.

Zentralzeetumu paplaschina ar jaunbuhwi preeksch darbnizam. Jaunajâ ehkâ eerihkoschot darbnizas preeksch 200 amatneekeem, kahdu tagad jau esot kahdi 400. Ehka buhsot pawasari gatawa. p.

„Sabotascha" uf tramwaja. Uf leelâs Maskawas eelas tramwaja 2. klasê brauzejeem nekad nepeeteek telpas, kapehz noteek sadursmes ar konduktoreem un maschinisteem. Pehdejâs deenâs brauzeji sahkuschi isdausit wagona logus. Pag. nedełâ isdausiti 4 un sestdeen ween 2 logi. Wainigajeem loinejees aizbehgt. Ar scho gribot panahk tramwaja satiksmes uslaboschanu. p.

Nelaimes gadijumi. Krihtot ar planku nastu salausa kreiso kahju sem zelgala 14. now. Bolderajâ Morcho un beebru koku ehweleschanas darbnizâ 41 gadu wezais strahdneeks J. Woitkeitschs turpat no Kungu eelas. — Dselszeła sleeschu bihditajs, 23 g. w. Konstantinsch Wisozkis 10. sarga naminâ uf Jelgawas dselszeła wahrigi pahrzirta kreiso kahju sem zelgala. Malku zehrtot winam nomuka zirwis no kahta. Abi aiswesti uf pilsehtas slimnizu.

Ugunsgrehks wagonu fabrikâ nodarija saudejumus par 100,000 rbl.

Isplatas scharlaks un bakas. Eekschrigâ 12. now. saslima 2 zilweki ar scharlaku un uf kahda Anglijos twaikona kahds matrosis ar bakam. p.

Nedsihwu puisenu, daschas deenas wezu, atrada 14. now. pilsehtas kanala malâ pret staziju Riga I. Mironiti nodewa sekzijas nodalâ. p.

Protesta streiks bija 13. now. wisu deenu Sproła tipografijâ Strehlneeku eelâ. p.

No tramwaja wagona Nr. 186 12. now. sabraukts Daugawas malâ wesumu waschonis Mekelis Schwilpe no Katolu eelas Nr. 46. Wagona maschinists un konduktors nodoti ismekleschanas teesnesim.

Tajâ paschâ deenâ turpat sabraukts un eewainots no Arensburgas Rigâ eebraukuschais J. Poka.

Jelgawa

Administratiws sods. Par braukschanu ar welosipedu bes atlaujas, Schanis Johans Karlsons sodits ar 5 rbl. waj 3 deenam aresta.

Stingra pahrmahziba. Mahrtinsch G. mahzeklis pee galdneeka P. Dambja eelâ Nr. 51, bij Mahrtinu swineschanu pagarinajis par weenu deenu, peenemdams wehl klaht silo pirmdeenu. Meistars P. par to tâ noskaitees, ka, satizis G. uf Dobeles un Konstantina eelu stuhra, tam tâ eesitis ar kaltu pa galwu, ka pehdejais bijis jaaisweds uf slimnizu.

Senka prahts. No Schkuhnu un Swejneeku eelu stuhra 16 g. wezais Leons Butenas brauza 11. nowembri rikscheem pa trotuaru no Palejas uf Kolonadu eelu, isbeededams gahjejus. Gorodowojs aisweda waronigo senki uf poliziju, kur pa notikuscho sastahdija protokolu.

Pahrlabojums. „Latweeschu Awischu" Nr. 302 nodrukotâ „aisrahdijumâ" nepareisi sinots purwa nosaukums; to sauz par Ruhnu purwu, un newis par Rubenu purwu.

Jelg. Laukſ. B. Kulturtechn. birojs.

Schihdu ritualslepkawibas.

(Turpinajums.)

Ritualslepkawiba Tisa-Eslarâ.

1882. gada pawasorî Ungarijas pilsehtinâ Tisa-Eslarâ **schihdi bij ritualâ kahrtâ nogalinajuschi kristito meiteni** E. Solmosi. Prahwu skatija zauri ungaru teesâ, bet pasihstamu schihdu bankeeru draudu pehz prahwu nepabeidsa, kout gan schi breesmigâ noseeguma pastrahdataji bij sinami. Schi noseeguma isdarischana tik koti atgahdina Andreja Juschtschinska nosleepkawoschanu, bet schihdu paschu un winu nopirkto awischu taktika tik lihdsiga abos gadijumos pee prahwu isteesaschanas un noseegumu ismekleschanas, ka negribot rodas jautajums, waj schihdeem jau naw gataws isstrahdats plans, kâ jaisturas tos gadijumos, ja kristitee winus apwaino ritualslepkawibâs. Ta laika ungaru awises par scho notikumu sneedz sekoschas sinas.

1882. gada pawasarî Tissa-Eslarâ bes wehsts pasuda 14 gadus weza kristita meitene E. Solmosi. Sahkumâ polizija un ismekleschanas teesnesis nemaz nepeelaida domas par ritualslepkawibu, gluschi tapat, kâ tas bij ari Kijewâ pee Juschtschinska nosleepkawoschanas leetas ismekleschanas. Domaja, ka meitene pate labprahtigi aisbehgusi no wezaku mahjas, waj ari ka tschigani winu nosaguschi. Polizija ilgu laiku mekleja pehz winas, bet neko nepanahza.

Tad gluschi nejauschi radâs domas, ka meiteni buhs schihdi nosleepkawojuschi ritualâ kahrtâ. Budapeschtas schihdu awises pret to asi usstahjâs. Bet lihdz ar to ustrauzâs weetejâ sabeedriba un sahka neatlaidigi prasit, lai noseegumu atklahj un usmekle wainigos.

Tad ta pascha 1882. gada 18. junijâ no Tisas upes pee Dabas meestina iswilka jau stipri eetruhdejuschu meitenes lihki. Anatomiskâ ismekleschana peerahdija, ka wisa nogalinatâs meesa bij sadursta un sabakstita, pee kam bij skaidri redsams, ka slepkawiba isdarita pehz apdomata plana un lihkis pehz tam eemests upê.

Wisâ Ungarijâ sazehlâs saschutums pret schihdeem, kurus tagad atklahti apsuhdseja par meitenes nogalinaschanu un asinu notezinaschanu. Un lihdz ar to wisa sabeedriba sadalijâs diwâs pretejâs partijâs: weeni apgalwoja, ka atrastais lihkis ir E. Solmosi, otri, schihdu draugi un winu padewigee kalpini, nehmos wiseem spehkeem to noleegt un peerahdit, ka ta nemaz naw Solmosi.

Ari Ungarijas augstakâ medizinas padome, kura toreiz sastahweja waj weenigi no schihdeem, neatsina, ka atrastâ meitene ir Solmosi, jo ta jau esot droschi ween 20 gadus weza, kamehr Solmosi bijusi tikai 14 gadus weza. Bet Solmosas wezaki apgalwoja, ka atrastâ ir winu meita, jo pasihstot to pehz sejas un drehbem. Tik asas pretrunas tikai eelehja ellu ugunî. Schihdus sahka apwainot, ka wini nogalinajuschi diwas meitenes un pahrmijuschi winu drehbes, lai tâ jaultu pehdas.

Tad pret schihdisko augstako medizinas padomi usstahjâs eksperts Edwards Hofmanis, Wihnes universitates profesors un plaschâ apskatâ peerahdija, ka atrastâ nogalinatâ meitene bijusi tikai 14 gadus weza.

Tagad nu Ungarijas waldibas eestahdes pawehleja ismekleschanu wadit tahdâ wirseenâ, lai noskaidrotu jautajumu, waj ir pastrahdata ritualslepkawiba, waj ne. Par scho pawehli nu schihdi leeliski ustrauzâs. Un gluschi tapat kâ Beila leetâ Wihnê, Parisê, Berlinê, Londonê un wehl zitur schihdi sarihkoja protesta sapulzes. Bet schihdiskâs ungaru waldâ isdotâs awises, — gluschi tapat kâ muhsu „schabes goji," — sahka drukat garu garos apzerejumus, kuros „peerahdja," ka schihdini ir pilnigi newainigi jehrini un Talmuds nemaz neprasa kristito asinis.

(Turpmak wehl).

Tirdsneeziba.

Linu zenas

turas apmehram schahdâs robeschâs:

	Ristini	54	rbl.	birk.
Baltgalwji	Zinskroni	49	„	„
	Superior-pihki	42	„	„
	Pihk kroni	32	„	„
	Brahki	—	„	„
Salgalwji:	Ristini	53	„	„
	Hofsdreibandi	47	„	„
	Dreibandi	41	„	„
	Brahki	31	„	„
	Widsemes dreibandi	28	„	„

Kursemes baltgalwju zenas ir no 1—2 rbl. par birkawu semakas nekâ widsemes.

Tendenze: rahma.

Sweesta zenas.

Tirgus stahwoklis atkal kluss, lai gan wareja zeret, ka tas drusku uslabojees. Wehl arween loti masâ mehrâ peewed pateesi augsta labuma un newainojamu prezi, kamehr deesgan daudz nahk tirgû negahrda un maja labuma sweesta, kuru war pahrdot tikai par pasemінatu zenu. Turpretim sche uf weetas un no Eekschkreewijas itin dsihwi peeprasa smalku, swaigu eksportsweestu. Par wislabako Baltijas sweestu dabû 42-43 kap. un par wideja labuma 39—40 kap. mahrzinâ uf weetas, kamehr par semneeku un seerneeku prezi matsâ 34—35 kap. mahrzinâ.

Bagata sutinu sweja Ganjâ pee Zarnikawas bijusi pagahjuschu nedeku tâ ka pahrtikas pretschu tirgos winu zena notrituši no 120 uf 80 kop. par simtu. Doles sutini ir parasti dahrgaki, lai gan ari tur wiltti kreetni lomi. Kreewijas sutini maksâ ap 100 kap. simts, bet sagaidama zenas krischana. P.

Telegramas

14. (27.) nowembrî.

Peterburga. Tirdsneezibas ministrija isstrahdajusi reformu projektu preeksch strahdneeku lihgumeem selta un platinas raktuwês.

Odesa. Melnâs juhras beedribas fabrikâ ugunsgrehks nodarija saudejumu par 100,000 r.

Uralska. Jauni sasalimschanas gadijumi ar mehri turoinas.

Wihne. Zars Ferdinands isteizees korespondenteem, ka baumam par wina atlahpschanos un pretdinastijas kustibu Bulgarijâ naw pamata.

Londone. „Wolturno degschanas leetâ tirdsneezibas ministrijas preekschstahwis usswehris, ka „Wolturno" bijis lahdets ar weegli aisdedsinamâm weelam. Komanda pee glahbschanas isturejusês waronigi.

Portguruna. Nodedsa dselszeła darbnizas. Saudejums 1 milj. dolaru.

Atbildigais redaktors: R. Purinsch.
Isdeweja: Sabeedriba „Latweeschu Awises."

Jelgawâ, Kolonadu eelâ Nr. 14.

Jaunatwehrtais tirdsneezibas nams „Modern“ Jelgawâ,

Kolonades eelâ Nr. 14, peedahwâ

wilnas un audekla drehbes.
Leela iswehle
gatawu kungu un dahmu apgehrbu.

Apstellejumi teek peenemti un isgatawoti no eeksch un ahrsemes stoffeem.
Swehru ahdas, boa, muses u. t. t.
Ahdas preeksch apkaklem un kaschokeem.

Kungu un dahmu wela.
Triko wela kungeem un dahmam.

Jelgawâ, Kolonadu eelâ Nr. 14.

Jelgawas Kommerzbankas Walde zaur scho isfludina par suduschu nogulsdijuma grahmatinu no 20. dezembra 1912. g. sem № 282/257 par 20 r. un no 24. okt. 1913. g. sem № 2048/257 par 50 r. un ka pehz 3 mehn. winas weetâ, ja ta netiktu atrasta, isdos weenigi derigu duplikatu.

Wiseem zilwekeem isdewiga blakus nodarboschanas, war nopelnit lihdz **50** r. mehnesi. Tuw. firmas un mahzibas wehstules peesuhta par welti. Adr.: РУЕНЪ, Лифл. губ., до востреб., почт. ящ. 125.

Seme isrentejama masâs dalâs. Tuw. firmas Katoju eelâ 39, pee **Beka** kga.

Isrentejamas **mahjas,** eri masakos gabalos, Osolneeku Spanneeekos

A. N. Bogdanowa
tabakas fabrikas uzlikteju
Jelgawâ, Pasta eelâ Nr. 4
eeteiz wislabakâs
papirosu tschaulites (hilses)
ir pascha auto-mech. fabrikas
sem nosaukuma
„Gotthard“,
starp tâm: koka kastitês pa 250 gabalu, kâ ari **Berlines** 100 gab. ar labu mundshiki katrâ kastitê un „Zarskija“ ar glihtu waists ehrgli.
Smarschiga tabaka: **Halis** 1/8 mahrz. 46 kap., 1/8 mahrz. 23 kap
Gosfina spezialtabaka: „Turecs Zwezda“ nepahrspehjama labuma
Papirosi wisas wairak peeprasitâs sortes par lehtâm zenam.
NB. Atkalpahrdewejeem wislabakâ eepirkschanas weeta.
Tabaka 3. sorte jau no 70 kap. mahrzina un **zigorus** no 7 rbl. 80 kap. no 1000 sahkot.

Akziju Sabeedribas
J. Hertel
apteeka pretschu pahrdotawa,
Jelgawâ,
Pasta eelâ Nr. 13,
peedahwâ wisus
uz scho arodu atteezoschos artikelus.

R. L. B. Latweeschu muzejs
(Rigas Latw. Beedr. namâ)
publikai atwehrts pa swehtdeenam no pulkst. 10—12½ deenâ un treschdeenam no pulkst. 11—12 deenâ.
Eeejas maksa 30 kap., skolneekeem 15 kap., skolneekeem weenkopus pa skolam waj klasem 10 kap.
Muzejâ jaerodas laikâ.
Muzeja pahrzinis.

Kapehz pahrmaksat?

Kas wehlas kreetnu pulksteni, lai nem no mums. Muhsu preekschlikums naw tikai reklama.

1. Kungu pulkstens, weenkahrscha kapsele, angliu tehrauda, enkura gahjeens uz akmeneem, uswelkams par 36 stund., labakâ sorte — **1** r. **95** k. 2) Tas pats ar dubultâm kapselem **2** r. **95** k. 3) Kungu pulkstens, ween. kapsele „Boner“, sila tehrauda, plakans, elegants, labakâ — **2** rub. **50** kap. 4) Kungu pulkstens, amerikanu selta, Kaistu „Сенессія“ wahka musturi, neatschkirams no ihsta selta — **3** rub. **25** k. 5) Tas pats, dubultâm kapselem, „Сенессія“ musturi — **4** rub. 6) **Jauns dahmam**, brasletes ar pulksteni, amerikas selta „Double“. katrai rokai peemehrots — **3** rub. **50** kap. Katram pulkstenim peelikta eleganta kehde, breloks, mazinsch un galwoschana uz 4 gadeem. Peesuhtischana pehz pasta takses. Izsuhta uz pehzmaksu un bez eemaksas.

Adrese: Часов. фир. „Профитъ“, Варшава, Твердая 13—41.

Ja nepatihk, dodam naudu atpakal.

Katoju eelâ 18., jaunajâ namâ.

Moderni dahmu rudens un seemas mehteli. Kungu rudens un wateti mehteli, watetas schaketes, bikses, uswalki wisadâs krahsâs un leelumos, tikai no labas drehbes un pirmklasiga darba, labi peegulosch fasona.

Katru nedeku peenahk jauni suhtijumi.

Jaunatwehrtâ magasina

Sch. Hirschmans,

Katoju eelâ 18, jaunajâ namâ.

J. Mednis

pulksteni pahrdotawa

Jelgawâ, Katoju eelâ Nr. 49.

Sewehl leelâ iswehlê tikai labus un isturigus

kabatas pulksteńus,

selta, sudraba, tehrauda un nikela wahkos. Pulksteni kehdes, selta, sudraba, talmija u. z. metala.

Regulatorus, galda, seenas, modinamos un musikas pulksteńus.

Laulibas un ziti gredzeni
par lehtâm zenam.

Pulksteni islaboschana teek lehti un labi isdarita.

Zaur scho pasinojam atklahtibai, ka ar **nahkoschu sestdeenu, 16 nowembri,** tiks atwehrta no jauna glihti pahrbuhwetâ, ehrtibas, tihribas un plaschuma sinâ neschaubami labakâ

„Zentralpirts“

Jelgawâ, Dihka eelâ Nr. 13,

sekoschâs nodalâs: **12 kap.** wihreeschu un seeweeschu un numuru pirtis (wannas). — Zitas nodalas tiks atwehrtas ar **nahkoschu nedeku.**

Huhtu un zepuru weikals

L. Schmuschkowitz.

Jelgawâ. Katoju eelâ Nr. 12 (eepretim Latweeschu Beedribai).

Peedahwâ bagatigai iswehlei wisadas **mihkstas un zeetas huhtes** no eeksch- un ahrsemes fabrikam, ka ari daschadas fasonas **seemas zepures** ka: **baranku, bisam, kotik un karakul.**

Lehtas zenas.

Apstellejumus uz uniformu un skolneeku zepurem, ka ari wisadas reparaturas teek glihti un apsinigi ispildîtas.

Открыта подписка на новый (7-ой) годъ изданія сентябрь 1913 — сентябрь 1914 г.

ежемѣсячнаго журнала

„Свободное Воспитаніе“.

(Органъ реформы школьнаго и семейнаго воспитанія и образованія).

Подъ редакціей **И. Горбунова-Посадова.**

„Свободное Воспитаніе“ имѣетъ своею цѣлью разработку вопросовъ о такомъ воспитаніи, которое основано на самодѣятельности, на удовлетвореніи свободныхъ запросовъ дѣтей и юношества и на производительномъ трудѣ, какъ необходимой основѣ жизни.

Въ связи съ основной задачей журнала стоятъ слѣдующія задачи: 1) разработка вопроса о реформѣ личной, семейной и общественной жизни въ смыслѣ измѣненія самыхъ условій воспитанія и 2) содѣйствіе защитѣ дѣтей отъ жестокости и эксплоатаціи.

Программа журнала:

1) Статьи по вопросамъ умственнаго, нравственнаго, физическаго, школьнаго и семейнаго воспитанія, образованія и самообразованія. — 2) Статьи о семейной, школьной и общественной жизни съ точки зрѣнія интересовъ воспитанія и образованія. — 3) Статьи о материнствѣ и воспитаніи ребенка въ первые годы жизни. — 4) Статьи и очерки по вопросамъ защиты дѣтей отъ жестокости и эксплоатаціи. — 5) Статьи о свободнообразовательныхъ начинаніяхъ. — 6) Статьи и очерки по ручному труду (земледѣльческому и т. д.). — 7) Очерки и статьи по природовѣдѣнію, устройству экскурсій и т. д. — 8) Очерки по вопросамъ гигіены дѣтства и юношества. — 9) „Изъ книги и жизни“. Обзоръ журналовъ, книгъ и газетъ по вопросамъ воспитанія и образованія. — 10) Переписка между родителями, воспитателями, учителями и вообще всѣми интересующимися вопросами реформы воспитанія и образованія. — 11) Вопросы и отвѣты редакціи и читателей. — 12) Библіографія. Многія статьи иллюстрируются рис., изображающими передовыя школы, дѣтскія работы и. т. д., и т. д.

Сотрудники журнала:

Въ журналѣ принимаютъ участіе: И. А. Беневскій, Ю. Н. Вагнеръ, д-ръ А. С. Буткевичъ, К. Н. Вентуель, Ю. Я. Весселовскій, Е. Е. Горбунова, И. И. Горбуновъ-Посадовъ, А. А. Громбахъ, Н. Н. Гусевъ, А. Г. Дауге, д-ръ А. Дернова-Ярмоленко, С. Н. Дурылинъ, А. У. Зеленко, А. С. Зоновъ, д-ръ Н. А. Кабановъ, О. В. Кайданова, Н. С. Киричко, А. Китаевъ, М. М. Клечковскій, А. Н. Коншинъ, Н. Крупская, М. и С. Левитины, И. П. Накатидзе, Н. Оеттли, А. П. Печковскій, О. В. Полетаева, Е. И. Поповъ, А. Б. Петрищевъ, В. В Петровъ, д-ръ В. В. Рахмановъ, Н. А. Рубакинъ, профес. И. Е. Рѣпинъ, И. М. Соловьевъ, Е. К. Соломинъ, Т. Л. Сухотина, Е. Я. Фортунатова, А-ръ А. Фортунатовъ, К. А. Фортунатовъ, Г. Г. Черкезовъ, С. Т. Шацкій, Л. К. Шлегеръ, д-ръ А. Шкарванъ и мн. др.

Въ журналѣ между прочимъ были помѣщены статьи по слѣдующимъ вопросамъ:

Общіе вопросы воспитанія и образованія. — Воспитаніе дѣтей въ первые годы жизни. — Дошкольное воспитаніе вообще. — Нравственное и религіозное воспитаніе. — Половое воспитаніе вообще. — Воспитаніе трудныхъ и ненормальныхъ дѣтей. — Дѣтскія самоубійства. — Школьная дисциплина и наказанія. — Изученіе ребенка и дѣтскаго вопроса вообще. — Дѣтскіе вопросы и запросы. — Опыты новыхъ школъ. — Методика занятій въ начальной школѣ. — Совмѣстное воспитаніе. — Питаніе школьниковъ. — Народные университеты. — Высшее образованіе. — Народныя и дѣтскія библіотеки. — Сетлементы, дѣтскіе клубы, дѣтскія площадки, дѣтскія колоніи, народные дѣтскіе сады, лѣтнія занятія дѣтей. — Родительскіе клубы и школы для родителей. — Учительская практика. — Родной языкъ и литература. — Письмо. - Исторія. — Природовѣдѣніе. — Экскурсіи. — Географія, космографія и астрономія. — Физика. — Математика. — Изученіе иностранныхъ языковъ. — Ручной трудъ. — Сельское хозяйство и домоводство. — Рисованіе, лѣпка и вообще искусство въ школѣ. — Музыка и пѣніе. — Гигіена, физическое воспитаніе, игры, ясли. — Алкоголизмъ и воспитаніе. — Дополнительная школа. — Идеи свободнаго воспитанія въ другихъ странахъ. — Статьи, относящіяся къ біографіи писателей и педагоговъ и некрологи. — Библіографія и т. д., и т. д.

Подписной годъ считается съ 1-го сентября.

ПОДПИСНАЯ ЦѢНА: На годъ съ доставкой и пересылкой **3** руб., на полгода **1** р. **50** к. Для сельскихъ учителей съ доставкой и пересылкой на годъ — **2** руб., на полгода **1** руб. Подписка принимается — въ Москвѣ: въ конторѣ редакціи „Свободнаго Воспитанія“ (Дѣвичье поле, Трубецкой пер., д. 8).

Предыдущіе годы можно выписывать за **3** руб. каждый годъ, съ пересылкой. Отдѣльные №№ **25** к. безъ пересылки.

Drukats Brahmats, Ekon. Gab., agr. G. Landsberga drukatawâ, Jelgawa.